

MELDING FOR 1972

FRA DET NORSKE MYRSELSKAPS FORSØKSSTASJON

Areal og gjødsling.

Det dyrkede areal er i 1972 nyttet og gjødslet som nedenstående tabell viser:

Vekst	Areal dekar	Gjødsling pr. dekar		
		N	P	K
Bygg	121,0	0	3	10
Havre	17,0	0	3	10
Poteter	3,0	6	2,5	10
Gulrot	2,5	6	6	16
Kål og kålrot	0,5	10	6	16
Eng	135,0	7	3	7

Vær- og vekstforhold.

Førjuls vinteren 1971/72 var mild med relativt stor nedbør. Nedbøren kom for en vesentlig del i form av regn. Jorda var bare kortvarig snødekt og snødybden var ikke vesentlig over 20 cm. Ved utgangen av året 1971 var jordene snøbare på Mære. Etterjuls vinteren var også mild, men temperaturen holdt seg jevnt under 0. Hele etterjuls vinteren var ekstremt nedbørsfattig. I perioden januar—april var den samlede nedbør bare 78 mm, hvorav bare 2,8 mm i januar og 4,2 mm i februar. Jordene lå uten snødekke så å si hele etterjuls vinteren og det ble en relativt dyp teledannelse. Fra midten av februar ble det utført en del målinger av teleforholdene på ulike skifter. Som det vil fremgå av nedenstående tabell er det liten økning i teledybden etter at målingene begynte, men når sitt maksimum i slutten av mars. Fra dette tidspunkt begynte teledybden å avta. Fra midten av april begynte avsmeltingen av telen også fra overflaten.

Teledybden i cm på ulike skifter.

Dato	II	IV	VI	XII
14/2	52	76	42	45
28/2	54	76	44	47
15/3	57	77	48	50
28/3	55	82	45	55
5/4	57	80	46	52
19/4	53	67	40	46

Telen har størst mektighet på skifte IV hvor jordarten er sandblandet moldjord. Den 3. mai var telesjiktet enda mellom 13 og 28 cm på henholdsvis myr- og sandbl. moldjord, men dette sjikt lå nå fra 23 til 34 cm under jordytten. Den 10. mai var jorda stort sett telefri bortsett fra skifte XII med relativt dyp myr hvor telen var borte omkring 20. mai.

Våronna kom i gang noe senere enn vanlig. Dette skyldes for en del telen, men også den relativt sterke nedbør i de første dagene av mai. Jordytten ble uvanlig bløt og gjorde det umulig å komme utpå med redskap. Første sådag ble likevel 9. mai. Siste sådag ble 24. mai på mosemyra. Mosemyra holdt seg lenge for fuktig til å komme utpå. Grøftingen er her utilfredsstillende.

Det var ellers gode spire- og vekstvilkår på vår- og forsommeren.

Temperatur og nedbør på Mære mai—september 1972.

Måned	Temperatur ° C		Nedbør		Varmesum
	Middel	Avvik fra normalen	Sum	Avvik fra normalen	
Mai	10,0	+ 1,8	34,7	— 3,3	310
Juni	14,8	+ 3,2	73,4	+ 11,4	444
Juli	15,9	+ 0,5	115,3	+ 46,3	493
August	13,5	+ 0,4	60,1	— 8,1	419
September ..	8,0	— 1,2	99,3	+ 22,3	240

Klimatabellen viser at sommeren jevnt over var varmere enn normalt. Spesielt var forsommeren varm. Mai og juni hadde en middeltemperatur som lå henholdsvis 1,8° C og 3,2° C over normalen. I slutten av juni ble det for øvrig målt den høyeste temperatur som trolig

er notert siden observasjonene begynte på Mære, nemlig + 29° C. Juli måned hadde for øvrig for første gang på 10 år, en middeltemperatur over normalen. August ligger også over normalen, mens september derimot var betydelig kjøligere enn normalt.

Nedbøren var nærmest normal i mai, betydelig over normalen i juni, mens juli hadde ekstremt store nedbørsmengder med hele 46 mm over normalen. Nedbøren kom imidlertid ofte som sterkt konsentrerte regnskyll, ofte også av lokal karakter. Det kan bl.a. nevnes at den 3. juli var døgnets nedbør på hele 65,3 mm. Til tross for de store nedbørsmengder var det likevel mange soldager i vekstperioden. Sommeren 1972 må derfor karakteriseres som en av de bedre på mange år.

Høyslåtten tok til i slutten av juni. Bergingsværet var stort sett godt og høykvaliteten ble derfor god. Skuronna kom i gang meget tidlig. Allerede den 10. august ble det første bygget berget inn. Skuren foregikk ellers under gunstige værforhold.

Det ble jevnt gode avlinger av enga. Høyavlingen ligger stort sett på høyde med året før. Grasavlingene til grasmelfabrikken ble derimot ikke av samme størrelse som året før. Det var 2. slåtten som her slo feil. Trolig var det de relativt høye temperaturer som her gjorde seg gjeldende i negativ retning. Graset setter jo mer pris på de midlere temperaturer, men ellers kan det være vanskelig å finne noen entydig forklaring på slike forhold. Store nedbørsmengder før 1. slåtten kan også ha gjort jorda mer følsom for påkjenningen av de tunge høstmaskiner som nyttes i grasproduksjonen.

Heller ikke kornet slo godt til på myrjorda i år slik en kunne vente sammenlignet med avlingene på fastmark i distriktet. Det er ikke lett å gi noen forklaring på dette forhold. Noe kan skyldes den snøfattige og telerike vinter som kan ha redusert den mikrobiologiske aktivitet i jorda. Myrjorda hadde således dette år et langt større N-behov enn i tidligere år. De sterke regnskyll i veksttida har trolig også redusert jordstrukturen ved å slamme til den godt omsatte myrjord og dermed medvirket til å trykke ned kornavlingene. Sortsforsøkene i bygg ga i middel følgende middelavlinger i kg pr. dekar av de mer kjente sorter:

Varde 307, Jarle 325, Nordlys 307 og Ringve 318, Mari 309, Birgitta 303 og Gunilla 312.

Utslagene for N-gjødsel var dette år uvanlig store. For 0, 15 og 30 kg kalksalpeter pr. dekar var middelavlingene for 6-rads bygg henholdsvis 254, 314 og 412 kg.

Sortsforsøkene i havre ga følgende middelavlinger i kg pr. dekar: Pol 263, Voll 261, Titus 264, Gråkall 293. Uten tilskudd av kalksalpeter var middelavlingen 218 kg og med tilskudd av 15 kg kalksalpeter var avlingen 330 kg.

Potetene gav nærmest middels avling. Kvaliteten ble utmerket. Fra sortsforsøkene kan følgende avlinger noteres i kg pr. dekar:

Laila 3582, Bintje 3286, Beate 3360, Parnassia 3018, Mandel 2370, Kerrs Pink 2530 og Pimpernell 2967.

Gulrota slo godt til dette år og kvaliteten ble utmerket. I et gjødslingsforsøk ble notert rotavlinger på over 6000 kg pr. dekar. Vi hadde dette år gulrot på myrjord av ulik dyrkingsalder. Det var tydelig at jorda på den eldre og mer omsatte jord var utsatt for tilslamming og at jordstrukturen dermed var blitt redusert. Dette har utvilsomt redusert avlingen på denne eldre jorda i forhold til myrjord av yngre dato som var mindre omsatt eller formoldet.

Forsøksvirksomheten.

Ved forsøksstasjonen er det i året høstet 26 forsøk. Av dette er 4 hydrotekniske og jordarbeidingsforsøk, 9 kalkings- og gjødslingsforsøk, 12 sortsforsøk i korn, poteter og gras, 1 ugrasforsøk.

Av lokale forsøk er det høstet 7 felter. Dette er betydelig mindre enn det var regnet med. Dette skyldes for en stor del vansker med våronna.

Det er ellers i året utført en del regelmessige telemålinger på gras- og mosemyr som har vært under ulik kultur og påført ulike jordforbedringsmidler. Undersøkelsen synes å vise at selv små endringer f.eks. i plantebestand kan slå ut i teledannelsen. Ulike jordforbedringstiltak f.eks. innblanding av mineraljord gir seg enda tydeligere utslag i teledannelsen. Disse teleundersøkelser vil bli fortsatt i 1973.

Undersøkelsene av plantenæringsstoffer m.m. i dreinsvatn ble fortsatt i 1972 og delvis utvidet. De kjemiske undersøkelser kunne av økonomiske grunner ikke utføres i 1972, men vi har håp om å få disse utført i 1973. I forbindelse med disse vannundersøkelser er det utført en del målinger av grøftenes vannføring. I denne sammenheng ble det gjort noen interessante iakttagelser. Som allerede nevnt var etterjuls vinteren 1972 snøfattig og nedbørsfattig og med uvanlig dyp tele. Vi hadde imidlertid den 12. mars et konsentrert regnvær. Vannføringen i to samlegrofter ble målt før og etter nedbøren som nedenstående tabell viser:

Dato	Målested I	Målested II
4/3	40 l/t	4 l/t
13/3	1200 »	800 »
14/3	420 »	300 »
21/3	48 »	4 »

Som det vil fremgå av tabellen er det en forbløffende hurtig stigning i dreinsgrøftenes vannføring etter nedbøren tross et 55 cm tykt teledekke. Teledekket må således være perforert på en eller annen måte som gjør det mulig for nedbøren å trenge igjennom. En lignende måling ble gjort i slutten av april med overensstemmende resultat, men regnværet var ikke så konsentrert og en fikk derfor ikke så store utslag.

Jord og bygninger.

Det er bare utført små reparasjonsarbeider på bygninger i årets løp. En del av forsøksstasjonens skifteveier er påført grus, rettet opp og delvis utvidet. Ytterligere forsterking av skifteveiene er nødvendig.

Det var planlagt omgrøfting av et skifte på ca. 20 dekar høsten 1972. På grunn av militærtjeneste ble dessverre vår grøftegraver forsinket og senere fikk vi de riktige store nedbørsmengder. Vi fant det derfor ikke forsvarlig å grøfte under slike forhold og det hele ble derfor utsatt til neste år. Dette var meget beklagelig fordi det er åpenbart at forbedringen av eiendommens grøfter må intensiveres i de kommende år om ikke avlingsnivået skal bli alvorlig redusert.

Maskiner og redskaper.

Ingen nyanskaffelser av betydning dette år. NLVF inndrog i årets løp en ikke benyttet bevilgning på kr. 6 130,00 som var gitt til anskaffelse av forsøks-såmaskin. Denne kunne dessverre ikke leveres til oppgitt tid. Søknad om ny bevilgning til forsøks-såmaskin og forsøks-sprøyte er uten kommentar avslått i brev av 14/12 1972.

Besøk ved forsøksstasjonen.

Som i tidligere år har forsøksstasjonen hatt besøk av elever fra landbruksskoler og av enkeltpersoner. Ellers hadde vi i slutten av juni besøk fra Kanada idet myrforsker Mr. A. F. Rayment fra myrforsøksstasjonen på Newfoundland var innom på en reise i vårt land. I juli hadde vi besøk av en forsøksring fra Sogn og Fjordane og i august var Stortingets landbrukskomité på en kort befaringsreise av forsøksstasjonen. Befaringen hadde sammenheng med en departemental stortingsmelding om organisering av forskning innen jordbruk og hagebruk.

Forsøksstasjonens personale.

Fagassistent Odd Furuseth sluttet i forsøksstasjonens tjeneste 1. februar og tiltrådte som bestyrer av Gartnerhallens avdeling i Levanger. Som ny fagassistent ble ansatt agronom Egil Grønli. Han tiltrådte 1. mai. Ellers er det ingen endringer i forsøksstasjonens faste personell som pr. 31/12 var følgende:

Forsøksleder: Sivilagronom Nils Vikeland

Amanuensis: Sivilagronom Rolf Celius

Fagassistent: Agronom Egil Grønli

Arbeidsformann: Agronom Trygve Christensen

Mære, den 5. januar 1973

Nils Vikeland/s